

Wyrok z dnia 19 kwietnia 2001 r.

I PKN 382/00

1. Dodatkowa ocena nauczyciela akademickiego na podstawie art. 104 ust. 3 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385 ze zm.) powinna obejmować kolejny okres zatrudnienia następujący bezpośrednio po okresie ocenianym poprzednio, a więc okres liczony od końca okresu zatrudnienia podlegającego poprzedniej ocenie.

2. Przepis art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy o szkolnictwie wyższym stanowi samoistną podstawę rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim, w sytuacji gdy nauczyciel w odstępie, nie krótszym niż jeden rok i nie dłuższym niż dwa lata, otrzyma dwukrotnie negatywną ocenę wyników swej pracy naukowo-dydaktycznej.

Przewodniczący SSN Barbara Wagner, Sędziowie SN: Walerian Sanetra, Andrzej Wasilewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2001 r. sprawy z powództwa Marii W. przeciwko Uniwersytetowi G. w G. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 15 lutego 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy w Gdańsku-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w Gdyni wyrokiem z dnia 15 lutego 2000 r. [...] oddalił apelację powódki - Marii W. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Gdańsku z dnia 19 października 1999 r. [...] oddalającego jej powództwo w sprawie przeciwko Uniwersytetowi Gdańskiemu w G. o przywrócenie do pracy. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy w Gdańsku stwierdził w szczególności, że: po pierwsze - Sąd Rejonowy rozstrzygając sprawę, wbrew zarzutom podniesionym w apelacji powódki, nie naruszył art. 94 ust. 2 oraz

art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385 ze zm.), które dotyczą rozwiązania stosunku pracy z adiunktem lub asystentem szkoły wyższej z końcem roku akademickiego, w którym upłynął dziewięcioletni okres zatrudnienia osoby nie mającej stopnia doktora habilitowanego, bowiem w rozpoznawanej sprawie przepisy te nie stanowiły podstawy prawnej decyzji o wypowiedzeniu powódce stosunku pracy; w rozpoznawanej sprawie wyłączną przyczyną wypowiedzenia powódce stosunku pracy był natomiast fakt uzyskania przez nią dwóch negatywnych ocen i tylko ta kwestia powinna być przedmiotem analizy Sądu, co też Sąd Rejonowy uczynił w sposób rzetelny; po drugie - Sąd Okręgowy w pełni podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, wedle którego ani ocena pracy powódki dokonana przez właściwą komisję wydziałową w dniu 18 lutego 1997 r., a obejmująca jej pracę w latach 1993 - 1996, nie została dokonana zaocznie i nie naruszała § 122 pkt 2 Statutu Uniwersytetu G., ani też następna ocena dokonana przez tę Komisję Wydziałową w dniu 11 maja 1998 r., a obejmująca pracę powódki w okresie od 1997 do 1998 r., nie naruszyła § 124 Statutu Uniwersytetu G., ponieważ została dokonana po upływie roku od dokonania poprzedniej oceny; przy tym obie wymienione oceny pracy powódki były jednoznacznie negatywne i brak było uzasadnionych podstaw do podważenia ich merytorycznej zasadności; po trzecie - jest niesporne, że w całym okresie pracy powódki, objętym obiema wymienionymi wyżej ocenami, nie wykazała się ona żadnym publikowanym dorobkiem naukowym, a jedyne dwie publikacje powódki pochodzą z 1980 r. i z 1992 r.; po czwarte - bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie jest to, że w roku akademickim 1990/1991 powódka była obciążona pensum dydaktycznym wyższym aniżeli ustawowo wymagane, skoro ocena jej dorobku naukowego obejmowała lata 1993 - 1998, a więc lata późniejsze; podobnie, nie miał znaczenia dla tego rozstrzygnięcia ani fakt pozbawienia powódki dodatku za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, o którego zapłatę mogła ona wystąpić na drogę sądową, ani też fakt odebranie jej w 1997 r. funduszy na pracę, ponieważ do tego czasu także jej dorobek naukowy był niewielki; po piąte - natomiast okoliczność, że dziekani niektórych Wydziałów Uniwersytetu G. domagali się, by nie planować dla powódki zajęć dydaktycznych dla studentów, niezależnie od skarg samych studentów, przeczy zarzutom powódki o bezzasadności kierowanych pod jej adresem skarg. Sąd nie dopatrywał się w tym kontekście żadnych okoliczności, które wskazywałyby na to, że powódka była szykanowana; po szóste - w świetle powyższych ustaleń faktycznych i prawnych, zbędne było - zdaniem Sądu Okręgowego

- przeprowadzanie żądanego przez powódkę dowodu z opinii biegłego na okoliczność, czy powódka miała możliwość rozwoju naukowego.

W kasacji od powyższego wyroku Sądu Okręgowego powódka zarzuciła: po pierwsze - „błędą wykładnię art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy o szkolnictwie wyższym przez przyjęcie, że przesłanką do rozwiązania stosunku pracy jest fakt otrzymania dwóch negatywnych ocen, a nie także rzetelność tych ocen”; po drugie - „naruszenie § 122 punkt 2 Statutu Uniwersytetu G. przez przyjęcie, że wezwanie powódki na posiedzenie Komisji Wydziałowej w dniu 18 lutego 1997 r. dopiero po wpisaniu przez Komisję oceny powódki do arkusza ocen, było zgodne z prawem”; po trzecie - „niezastosowanie art. 88 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym i § 120 Statutu Uniwersytetu G. przy ustalaniu obowiązującego powódkę terminu uzyskania stopnia doktora habilitowanego branego pod uwagę przy ocenie tempa pracy nad rozprawą habilitacyjną”; po czwarte - „naruszenie art. 11² KP przez uznanie za uprawnione nierównego traktowania przez pozwanego powódki i innych adiunktów w sprawie terminu uzyskania stopnia doktora habilitowanego”; po piąte - naruszenie art. 227 KPC, wobec pominięcia dowodów zgłoszonych przez powódkę, a zwłaszcza niedopuszczenie opinii biegłego i przyjęcie, że „Sąd sam jest władny dokonać oceny, czy organizacja pracy na Wydziale pozwalała powódce prawidłowo rozwijać się naukowo”; po szóste - naruszenie art. 233 § 1 KPC, wobec tego, że Sąd Okręgowy przekroczył granice swobodnej oceny dowodów, skoro „bezkrytycznie przyjął dowody strony przeciwnej, a pominął ich przeprowadzenie i ocenę na twierdzenia strony powodowej”. W uzasadnieniu zarzutów kasacji podniesiono także, że „Sąd Okręgowy nie przedstawił również własnego uzasadnienia wyroku dzieląc tylko pogląd Sądu Rejonowego, że wypowiedzenie powódce stosunku pracy było zgodne z prawem z formalnego punktu widzenia. Nie odniósł się do zarzutów apelacji dotyczących tej kwestii”. Ponadto, w uzasadnieniu kasacji wskazano, że uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego „rażąco narusza przepis art. 328 § 2 KPC”, bowiem „Sąd rozpatrujący apelację nie może podzielić poglądów Sądu I instancji bez uprzedniego przeanalizowania przesłanek tych poglądów i wyrażenia własnego stanowiska co do ich prawidłowości w świetle przepisów prawa mających zastosowanie w odniesieniu do poszczególnych spornych kwestii”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest bezzasadna. Art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy o szkolnictwie wyższym stanowi, że rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim następuje na mocy decyzji właściwego organu szkoły wyższej: „z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia z końcem roku akademickiego - w razie otrzymania przez nauczyciela akademickiego dwukrotnie, w odstępie nie krótszym niż jeden rok, a nie dłuższym niż dwa lata, negatywnej oceny, o której mowa w art. 104”, przy czym obowiązuje zasada, w myśl której: „W przypadku otrzymania przez nauczyciela akademickiego oceny negatywnej, dodatkową ocenę przeprowadza się po upływie roku” (art. 104 ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym). Oznacza to, że w tym wypadku dodatkowa ocena powinna obejmować kolejny okres zatrudnienia pracownika następujący bezpośrednio po okresie poprzednio ocenianym, a więc okres liczony od końca okresu zatrudnienia podlegającego poprzedniej ocenie. W rozpoznawanej sprawie jest poza sporem, że dorobek naukowo-dydaktyczny powódki poddany został dwukrotnie ocenom zgodnie z art. 99 ust. 1 ustawy o szkolnictwie wyższym i w obu wypadkach oceny te dały wynik negatywny - po raz pierwszy ocena ta, dokonana została przez właściwą komisję wydziałową w dniu 18 lutego 1997 r. i dotyczyła dorobku powódki w latach 1993 - 1996, natomiast ponowna ocena jej dorobku naukowo-dydaktycznego, stosownie do dyspozycji art. 104 ust. 4 ustawy o szkolnictwie wyższym oraz zgodnie z wymaganiem wynikającym z § 124 Statutu Uniwersytetu G. z 1991 r. (powoływanego nadal jako: Statut Uniwersytetu G.), który obowiązuje od dnia 1 września 1991 r. (§ 159 ust. 1 Statutu Uniwersytetu G.), sporządzona została przez tę komisję w dniu 11 maja 1998 r. i objęła odpowiednio kolejne miesiące pracy naukowo-dydaktycznej powódki, a więc cały rok 1997 oraz pierwsze miesiące 1998 roku. W obu wypadkach, komisja wydziałowa przed podjęciem decyzji w sprawie oceny i zawiadomieniem o niej powódki, umożliwiła powódce zapoznanie się z dokumentacją mającą stanowić podstawę oceny i z wstępnymi wynikami przygotowanej przez komisję oceny oraz umożliwiła powódce przedstawienie przez nią własnych ocen lub wyjaśnień w tym względzie - co oznacza, że w rozpoznawanej sprawie przestrzegany był tryb dokonywania oceny, określony w § 122 ust. 2 i ust. 5 Statutu Uniwersytetu G. Powódka skorzystała z przysługującego jej prawa jedynie w pierwszym postępowaniu komisji wydziałowej, a następnie - zgodnie z dyspozycją § 123 ust. 1 Statutu Uniwersytetu G. - w ciągu 14 dni od daty wydania pierwszej negatywnej opinii komisji wydziałowej z dnia 18 lutego 1997 r. wniosła odwołanie, w wyniku którego Senacka Komisja Odwoławcza do Spraw Oceny Nauczycy-

cieli Akademickich orzeczeniem z dnia 26 marca 1997 r. utrzymała w mocy zaskarżoną negatywną ocenę komisji wydziałowej. Natomiast, pomimo że powódka została zawiadomiona także o terminie drugiego posiedzenia komisji wydziałowej, nie uczestniczyła w tym posiedzeniu, a następnie nie wniosła również odwołania od doręczonej jej na piśmie w dniu 19 maja 1998 r. drugiej negatywnej opinii komisji wydziałowej z dnia 11 maja 1998 r. Ustalenia te wskazują więc na bezpodstawność podniesionych w kasacji zarzutów naruszenia w rozpoznawanej sprawie zarówno art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy o szkolnictwie wyższym jak i § 122 - § 123 Statutu Uniwersytetu G.

Z kolei, zarzut naruszenia art. 88 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym oraz § 120 Statutu Uniwersytetu G. jest bezzasadny, bowiem w rozpoznawanej sprawie rozwiązanie stosunku pracy z powódką nastąpiło na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy o szkolnictwie wyższym, który stanowi samoistną podstawę prawną rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem akademickim w sytuacji, gdy nauczyciel ten w odstępie nie krótszym niż jeden rok i nie dłuższym niż dwa lata otrzyma dwukrotnie negatywną ocenę wyników swej pracy naukowo-dydaktycznej.

Bezpodstawność pozostałych zarzutów kasacji wynika stąd, że: po pierwsze - zarzut naruszenia art. 11² KP jest nieuprawniony i bezzasadny, skoro powódka nie wykazała, aby z którymkolwiek z pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych na Uniwersytecie G. na stanowisku adiunkta, którzy - tak samo, jak to miało miejsce w jej wypadku - od sześciu lat nie mieli żadnych publikacji naukowych oraz nie potrafili się wykazać żadnymi wynikami w przygotowaniu pracy habilitacyjnej, a przy tym uzyskali negatywną ocenę wyników swej pracy dydaktycznej i nie angażowali się w prace organizacyjne Uczelni, władze tej Uczelni nie rozwiązały stosunku pracy; po drugie - zarzuty dotyczące naruszenia art. 227 oraz art. 233 § 1 KPC opierają się wyłącznie na subiektywnych przekonaniach powódki i jej polemice z ustaleniami lub ocenami dowodów dokonanyymi w toku postępowania przez Sądy obu instancji, natomiast w żadnym razie nie wskazują na jakiegokolwiek konkretne naruszenia przez Sąd obowiązujących w tym zakresie reguł procesowych; ponadto sugestie powódki dotyczące dalszych dowodów, jakie w jej przekonaniu powinien przeprowadzić Sąd w niniejszej sprawie, są chybione także z tej przyczyny, że dowody te dotyczyć miałyby takich okoliczności (np. organizacji pracy naukowej na Wydziale, na którym zatrudniona była powódka), które nie mogłyby w żadnym razie wpłynąć na zmianę jednoznacznie negatywnej opinii władz Uczelni o wynikach pracy naukowo-

dydaktycznej powódki, a właśnie te oceny stanowiły w danym wypadku jedyną przyczynę uzasadniającą rozwiązanie stosunku pracy z powódką; po trzecie - zarzut naruszenia art. 328 § 2 KPC jest nieuprawniony, bowiem wbrew opinii wyrażonej w uzasadnieniu kasacji, w takim zakresie, w jakim Sąd Okręgowy podzielił i uznał za trafne ustalenia i oceny, jakich w rozpoznawanej sprawie dokonał wcześniej Sąd Rejonowy, Sąd ten nie był obowiązany do powtarzania w uzasadnieniu swego wyroku argumentacji przytoczonej już wcześniej w uzasadnieniu wyroku Sądu pierwszej instancji, natomiast mógł tę argumentację wzbogacić i rozwinąć w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony we wcześniejszym postępowaniu, co też w rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy prawidłowo uczynił.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji.

=====